

Samenvatting

Monitor de Bibliotheek *op school* mbo 2023-2024

Antien Haagsman (a.haagsman@sardes.nl)
Januari 2024

Lezen

STICHTING LEZEN

de Bibliotheek
op school

Deelnamecijfers Monitor

Dit jaar vond de zesde reguliere monitorafname voor het mbo plaats.

Aan dit monitorjaar namen 21 mbo-scholen deel met in totaal*:

- **1.463 studenten,**
- **167 docenten en**
- **16 leesconsulenten van de Bibliotheek**

Vorig monitorjaar voltooiden 1249 studenten de volledige vragenlijst. Dit jaar zien we een toename (+17%) van het aantal deelnemende studenten.

Vorig monitorjaar voltooiden 141 docenten de vragenlijst. Dit jaar zien we met het aantal van 167 deelnemende docenten een toename van 18%.

*dit zijn de aantallen van respondenten die de vragenlijst volledig invulden, in totaal zijn er meer gestart met de vragenlijst. Sommige vragen hebben daarom meer respons ontvangen.

Monitor de Bibliotheek op school mbo 2023-2024

2

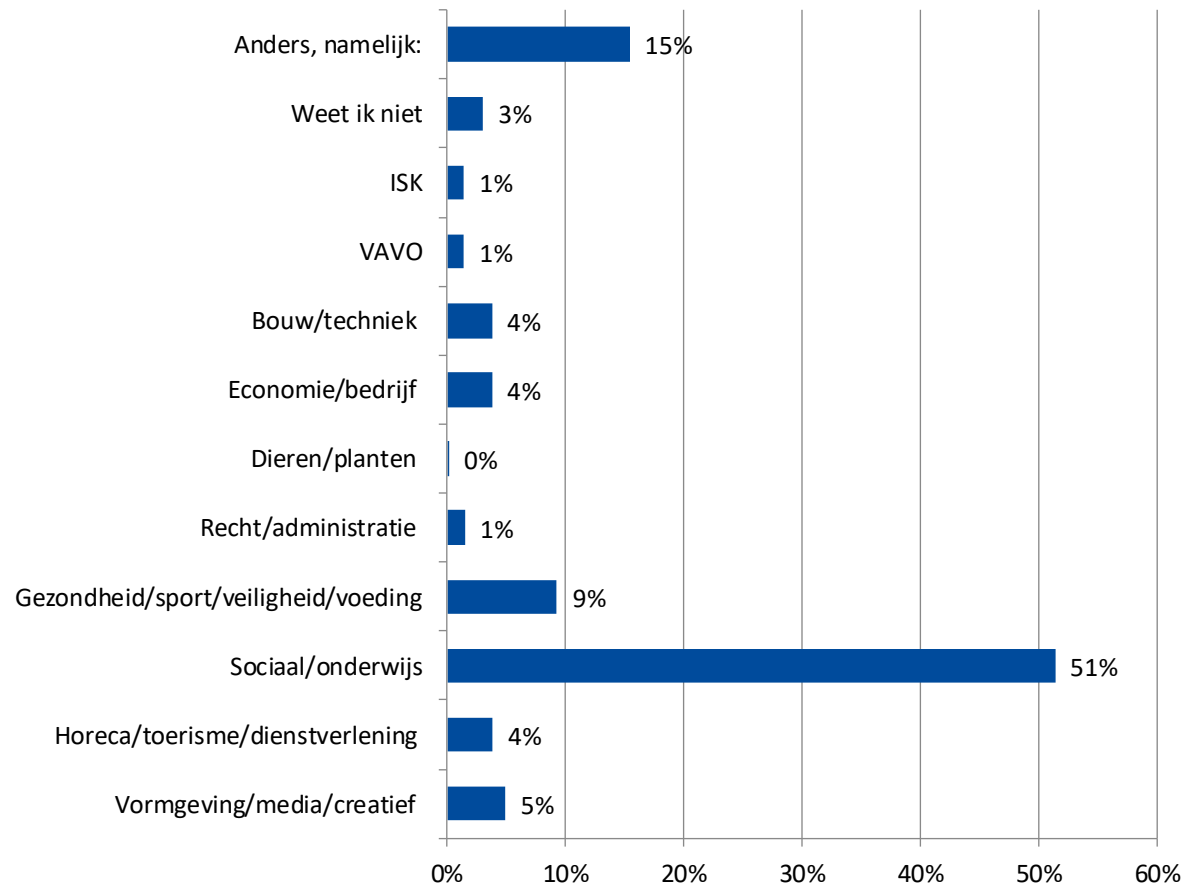
de Bibliotheek
op school

Lezen

STICHTING LEZEN

Resultaten vragenlijst studenten

N=1484

Anders, namelijk:

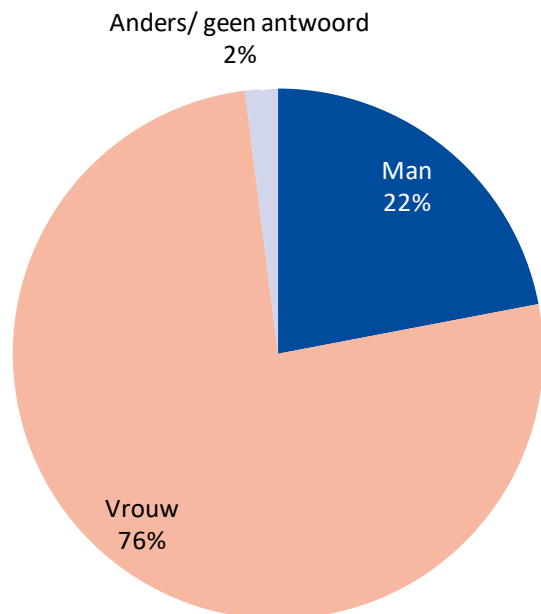
- Zorg
- Gespecialiseerd pedagogisch medewerker
- ICT
- Service medewerker
- Maatschappelijke zorg
- Zorg en welzijn
- Onderwijsassistent
- Marketing en communicatie
- Logistiek
- Mytalent

Ruim 900 van de studenten geeft aan een opleiding pedagogisch werk (bijv. pedagogisch medewerker of onderwijsassistent) te doen.

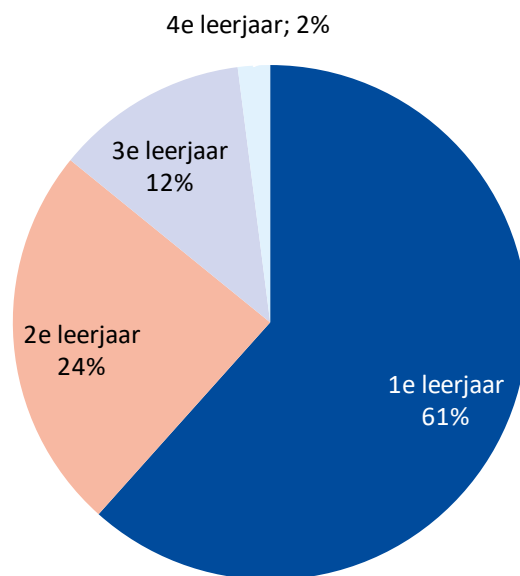
Resultaten vragenlijst studenten

N=1500

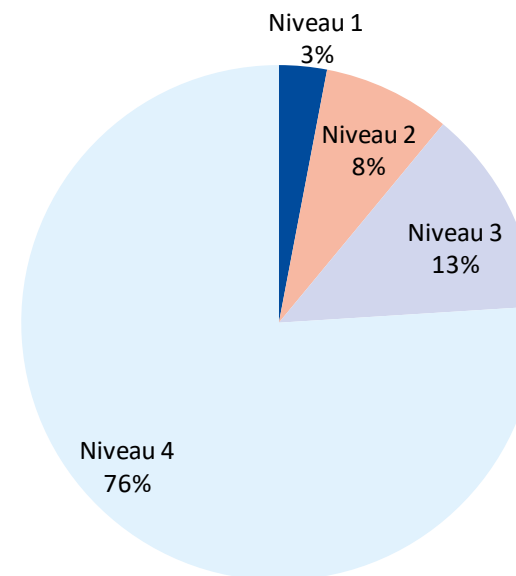
Man/vrouw

Leerjaar

Niveau

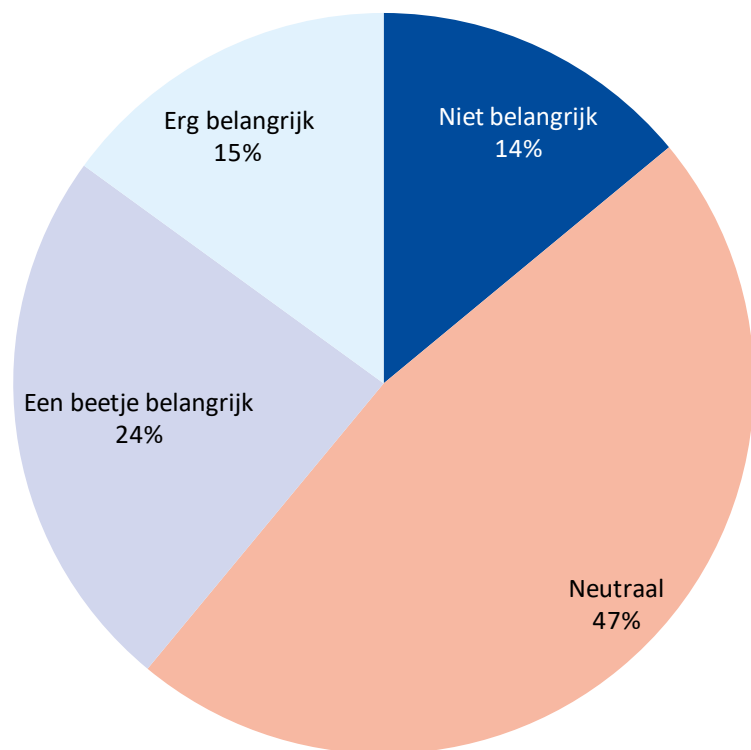

Er namen dit jaar (net als vorige monitorjaren) meer vrouwen dan mannen deel aan de Monitor.

Ruim 60% van de deelnemende studenten zit in leerjaar 1 en slechts een enkeling in leerjaar 4. Het overgrote deel van hen volgt een niveau 4 opleiding.

Resultaten vragenlijst studenten

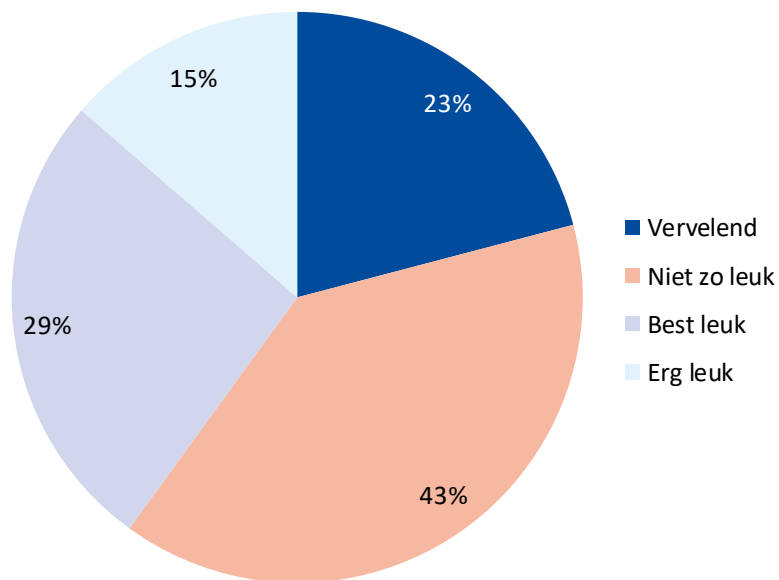
Vind je het belangrijk om zelf te lezen? N=1477

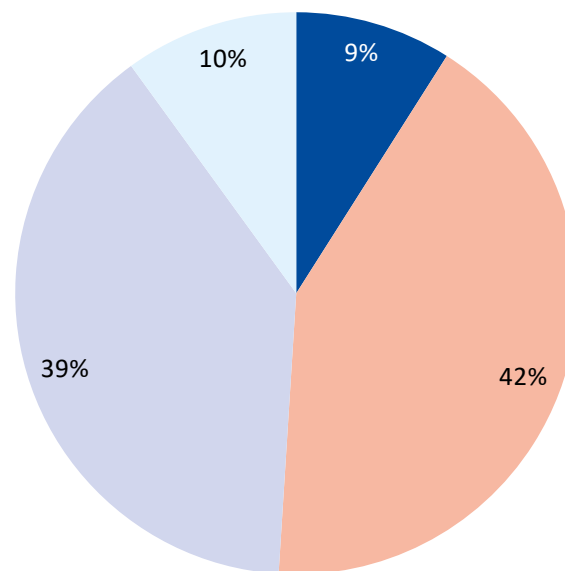
Bijna de helft (47%) van de studenten is neutraal over het belang om zelf te lezen. Mannen en vrouwen scoren hierin redelijk gelijk. Wel geven mannen vaker aan het lezen niet belangrijk te vinden (24%) in vergelijking tot vrouwen (11%).

Resultaten vragenlijst studenten

Hoe vind je het om een boek te lezen (geen studieboeken)?

Mannen
N=329

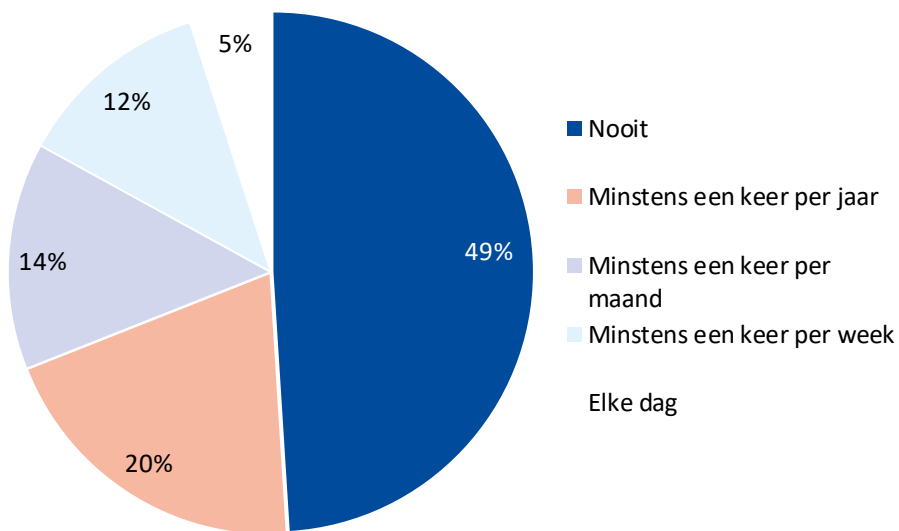

Vrouwen
N=1126

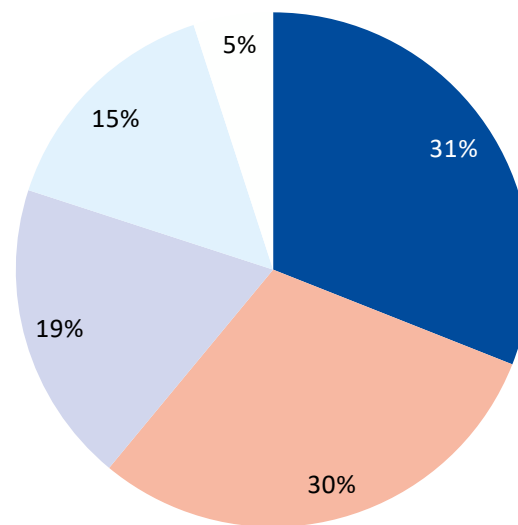
Minder dan de helft van de deelnemende studenten geeft aan lezen leuk te vinden. Het zijn vooral mannen die lezen niet zo leuk of zelfs vervelend vinden (66%). Bij vrouwen ligt dit aantal lager en geeft 49% aan lezen best leuk tot erg leuk te vinden.

Resultaten vragenlijst studenten

Hoe vaak lees je in je vrije tijd voor je plezier een boek?

Mannen
N=328

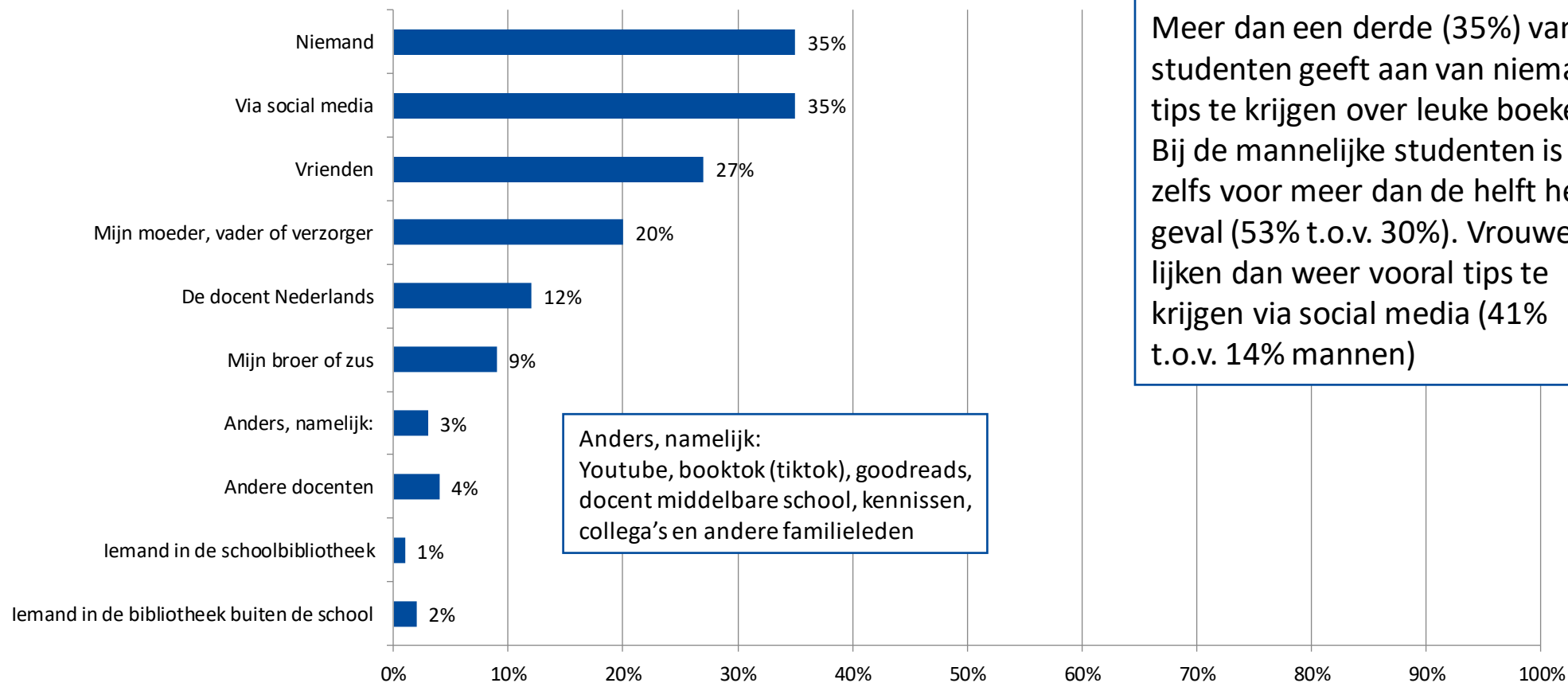

Vrouwen
N=1122

Vrouwen lezen vaker dan mannen voor hun plezier een boek in hun vrije tijd. Bijna de helft van de mannen (49%) geeft aan nooit voor zijn plezier een boek te lezen in zijn vrije tijd, tegenover 31% van de vrouwen. Toch zijn het even veel mannen als vrouwen die elke dag voor hun plezier lezen (5%).

Resultaten vragenlijst studenten

Van wie krijg jij tips voor leuke boeken? N=1478

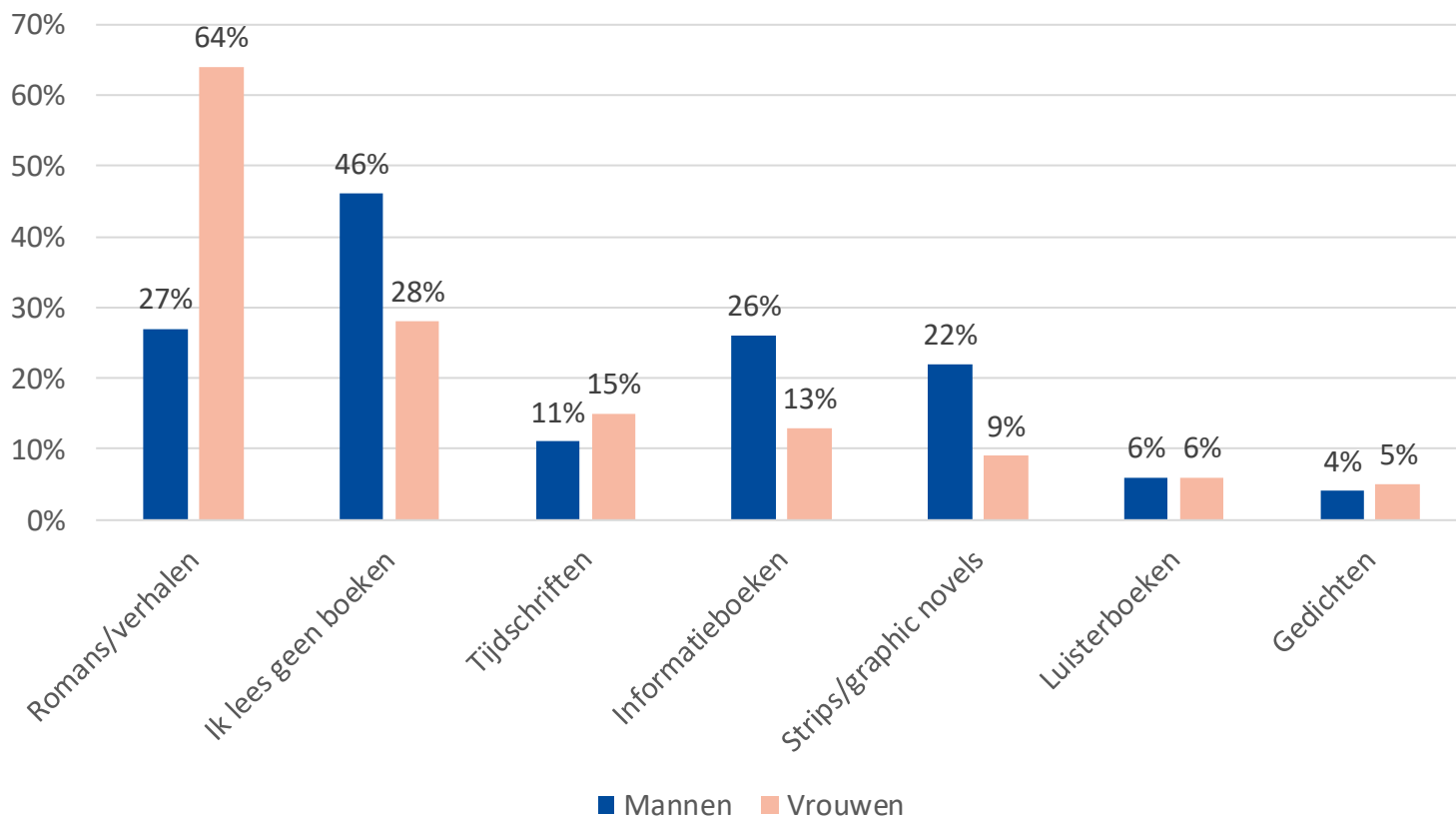

Meer dan een derde (35%) van de studenten geeft aan van niemand tips te krijgen over leuke boeken. Bij de mannelijke studenten is dit zelfs voor meer dan de helft het geval (53% t.o.v. 30%). Vrouwen lijken dan weer vooral tips te krijgen via social media (41% t.o.v. 14% mannen)

Resultaten vragenlijst studenten

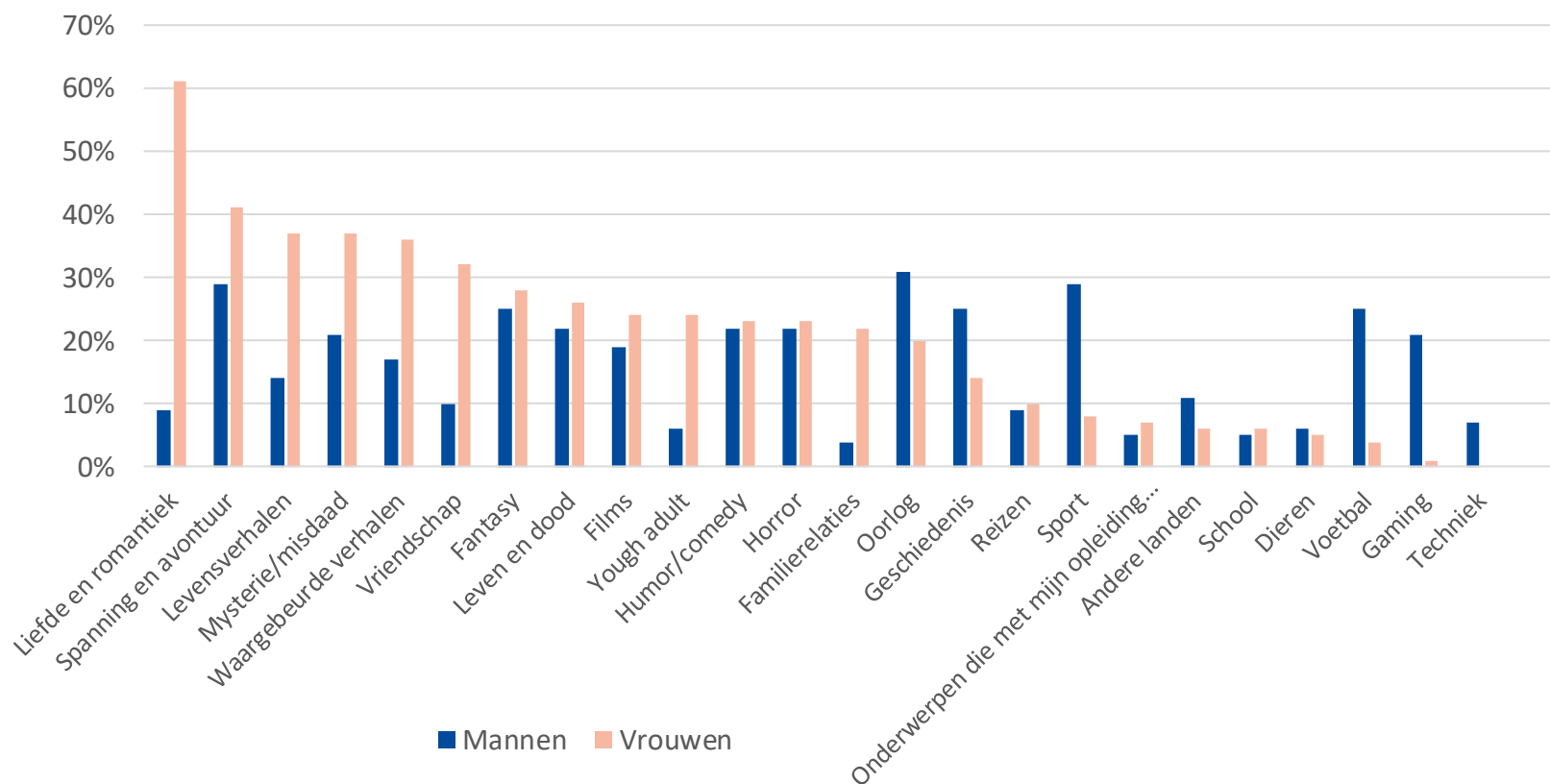
Welk soort boeken lees je? N=1493

Ruim de helft van de studenten (55%) leest romans. Opvallend is dat mannen gemiddeld dan weer minder romans lezen dan vrouwen (27% t.o.v. 64%). Strips en graphic novels worden door 22% van de mannen gelezen, terwijl maar 9% van de vrouwen aangeeft dit soort boeken te lezen. Bijna de helft van de mannen (46%) geeft aan geen boeken te lezen (t.o.v. 26% vrouwen).

Resultaten vragenlijst studenten

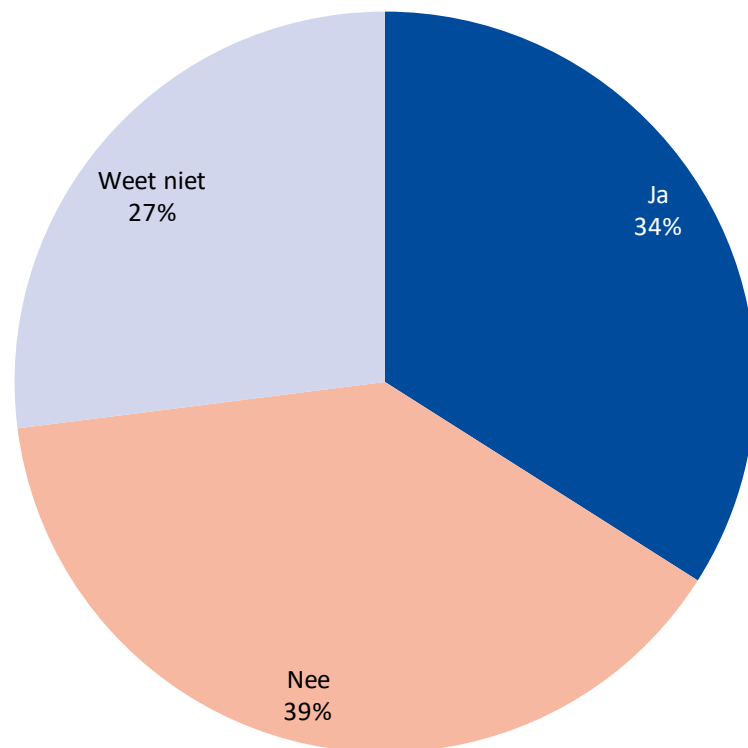
Welke onderwerpen vind je interessant? N= 1478

Boeken over liefde en romantiek, spanning en avontuur en mysterie/misdaad vinden studenten het vaakst interessant om te lezen. Opvallend is dat vrouwen verhalen over liefde en romantiek veel interessanter vinden dan mannen (61% t.o.v. 9%). Mannen vinden verhalen over sport substantieel vaker interessant (29% t.o.v. 8%).

Resultaten vragenlijst studenten

Is er een schoolbibliotheek in jouw school? N=1465

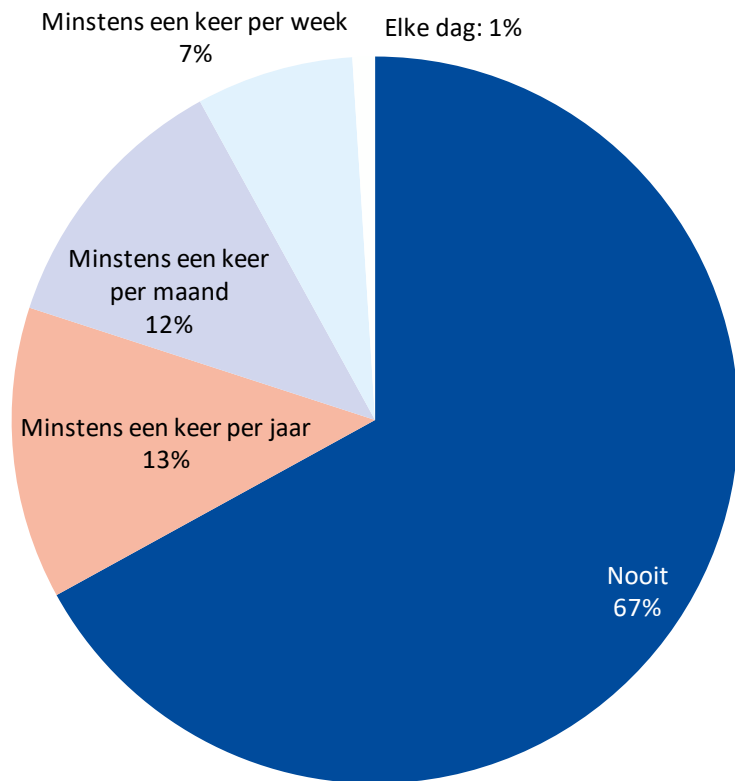

Ongeveer een derde (34%) van de studenten geeft aan dat er een schoolbibliotheek is in de school, een iets groter deel (39%) geeft aan van niet. 27% van de studenten weet niet of deze aanwezig is in de school.

Resultaten vragenlijst studenten

Hoe vaak ga je uit jezelf naar de schoolbibliotheek in jouw school?

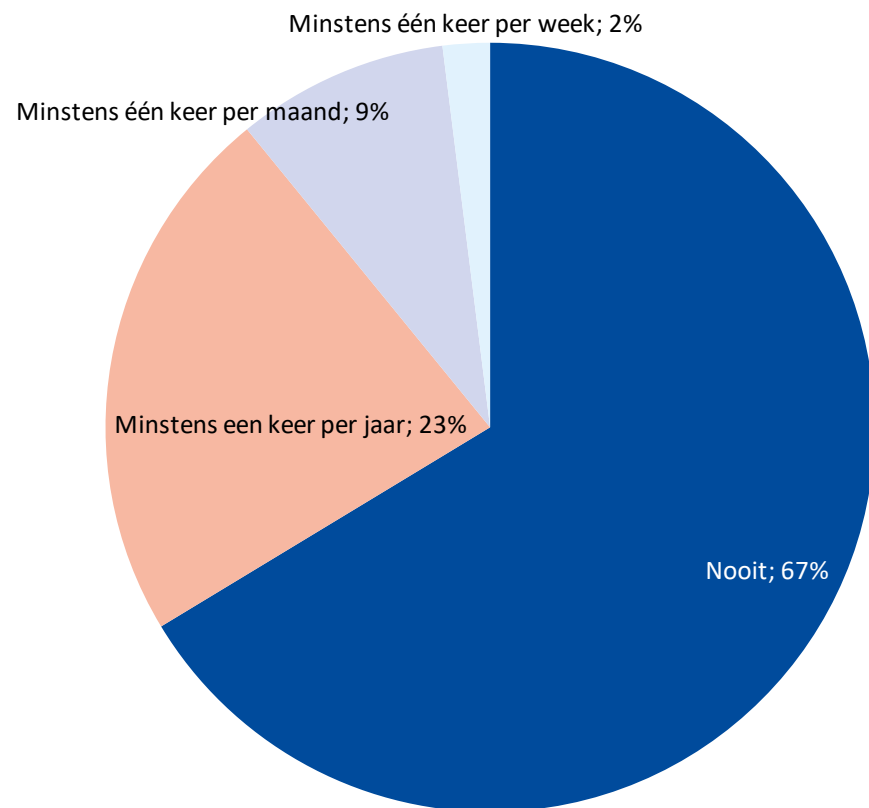
N=499

Het grootste deel van de studenten (67%) geeft aan nooit uit zichzelf naar de schoolbibliotheek te gaan. Hier zijn geen grote verschillen te zien tussen mannen en vrouwen.

Resultaten vragenlijst studenten

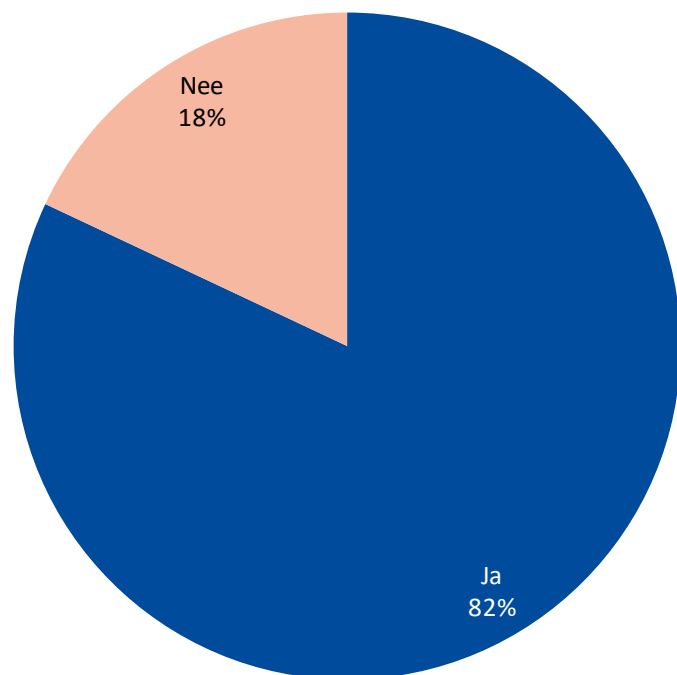
Hoe vaak ga je naar de Bibliotheek buiten school? N=1464

Het grootste deel van de studenten (67%) geeft aan nooit uit zichzelf naar de bibliotheek buiten school te gaan. Hier zijn geen grote verschillen te zien tussen mannen en vrouwen.

Resultaten studenten pedagogische opleidingen

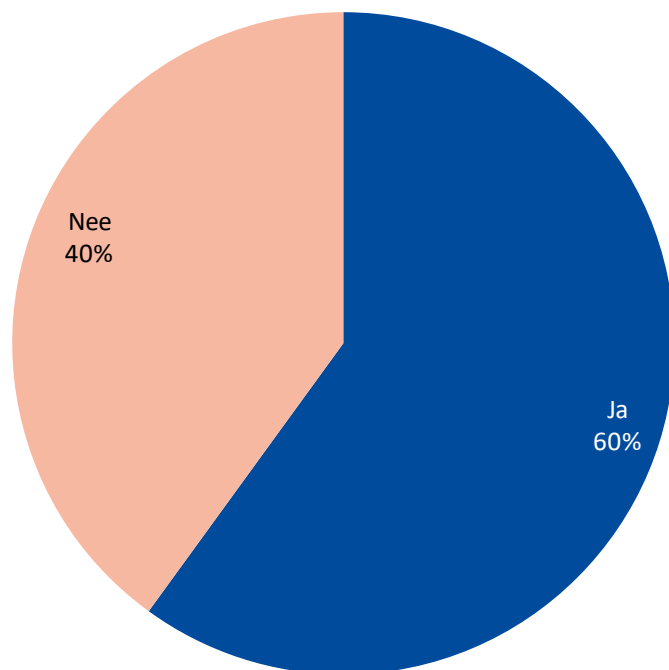
Lees je op je stageplek voor aan kinderen? N=900

De meeste studenten (82%) geven aan voor te lezen aan kinderen op zijn of haar stageplek. Vooral het overgrote deel van de vrouwen (85%) doet dit (t.o.v. 63% bij de mannen).

Resultaten studenten pedagogische opleidingen

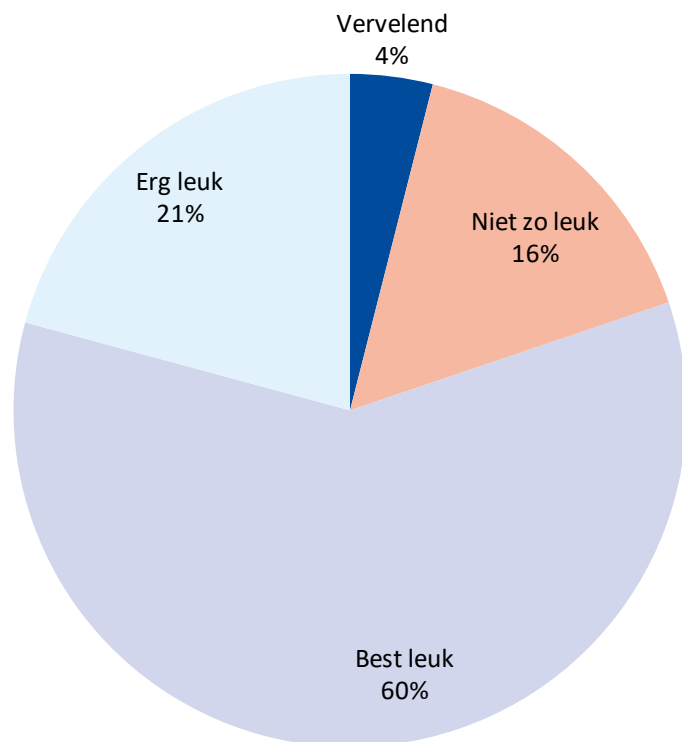
Leer je op je opleiding hoe je het beste kunt voorlezen aan kinderen?
N=905

Meer dan de helft van de studenten (60%) leert op de opleiding hoe je het beste kunt voorlezen aan kinderen (52% mannen; 62% vrouwen).

Resultaten studenten pedagogische opleidingen

Hoe vind je het om voor te lezen? N=903

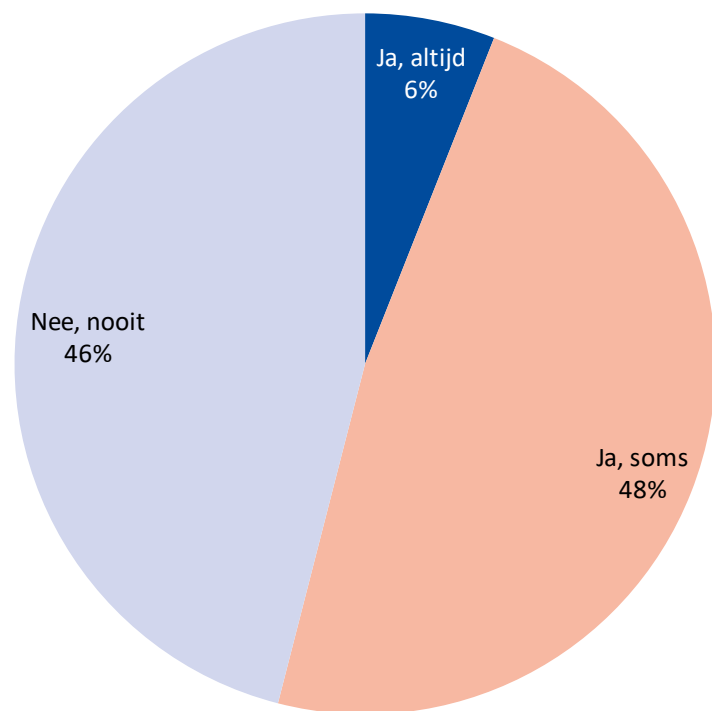

Het overgrote deel (81%) van de studenten van pedagogische opleidingen vindt het leuk om voor te lezen. 17% van de vrouwen en 23% van de mannen vindt het niet zo leuk of vervelend om voor te lezen.

Voorlezen studenten pedagogische opleidingen

Vind je het moeilijk om voor te lezen? N=906

Ongeveer de helft (46%) van de studenten vindt het nooit moeilijk om voor te lezen. Ongeveer evenveel studenten (48%) geeft aan het soms moeilijk te vinden. Een klein percentage (6%) vindt het altijd moeilijk om voor te lezen. Hierbij zijn geen grote verschillen te zien tussen mannen en vrouwen.

Voorlezen studenten pedagogische opleidingen

Wat vind je moeilijk aan voorlezen? N=499

Bijna de helft (48%) van de studenten vindt vooral de techniek van het voorlezen moeilijk. Ruim een derde van de studenten vindt interactief voorlezen moeilijk en zegt het spannend te vinden om voor een groep te lezen.

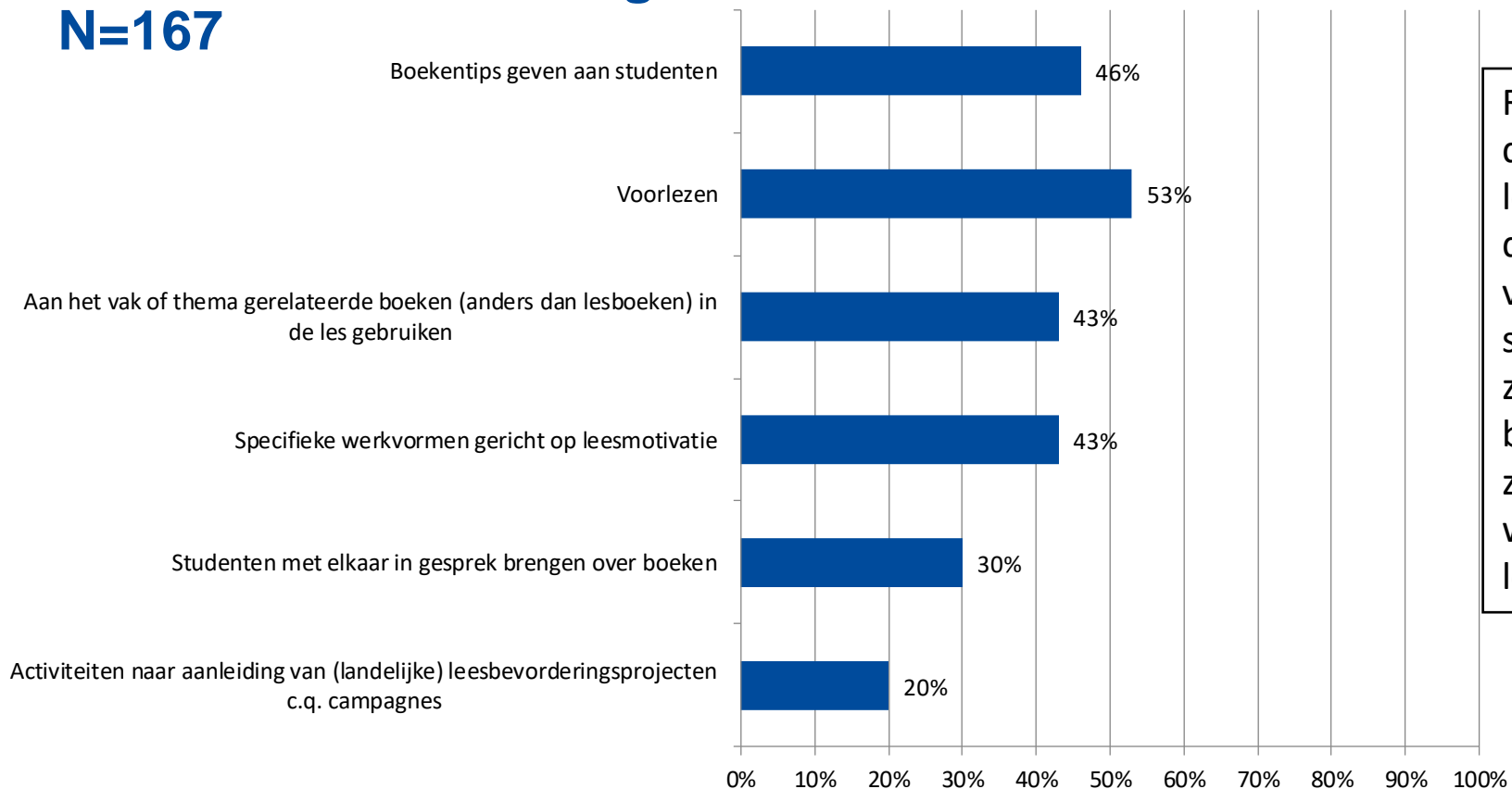
Anders, namelijk:

- Moeite mee i.v.m. dyslexie
- Onzeker over eigen leesvaardigheid
- Wanneer de klas niet luistert
- Leestempo
- Leesritme
- Onzeker over eigen stem
- Stotteren
- Bang zijn om me te verspreken
- Gebruik van meerdere stemmen en intonatie
- Aandacht van de groep erbij houden
- De aanwezigheid van volwassenen

Resultaten vragenlijst docenten

Welke leesbevorderingsactiviteiten voert u wel eens uit in de les?

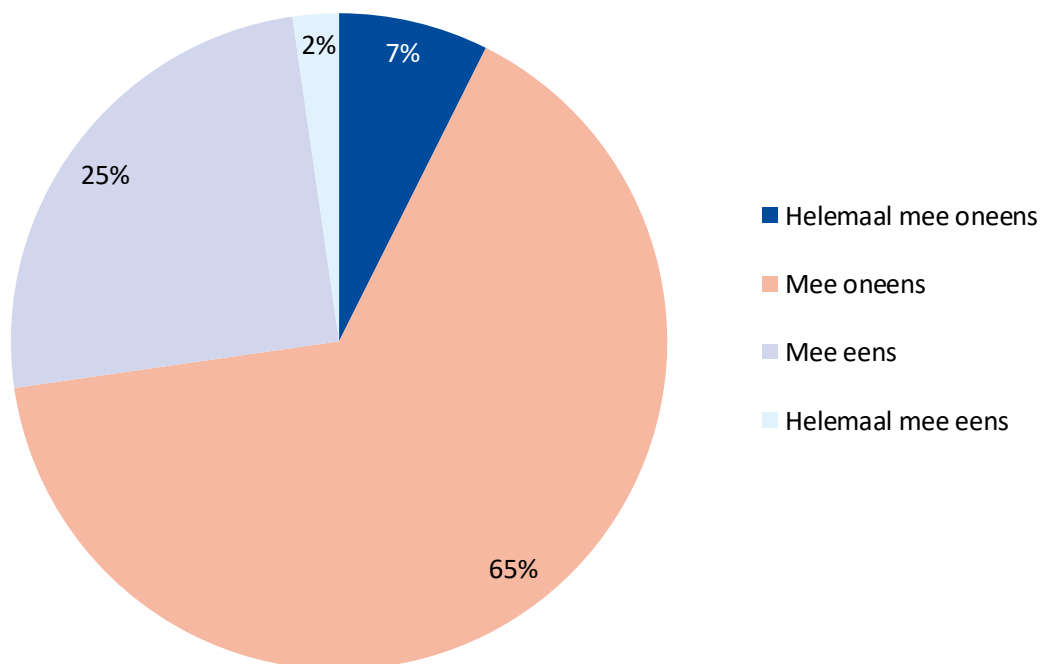
N=167

Ruim de helft (53%) van de docenten zet 'voorlezen' in als leesbevorderingsactiviteit in de les. Verder geven ze ook vaak boekentips aan studenten (46%) en gebruiken ze vak- of thema gerelateerde boeken in de les (43%). Ook zetten ze vaak specifieke werkvormen in gericht op leesmotivatie (43%).

Resultaten vragenlijst docenten

Reageer op de stelling: Het leesvaardigheidsniveau van mijn studenten is gemiddeld voldoende
N=176

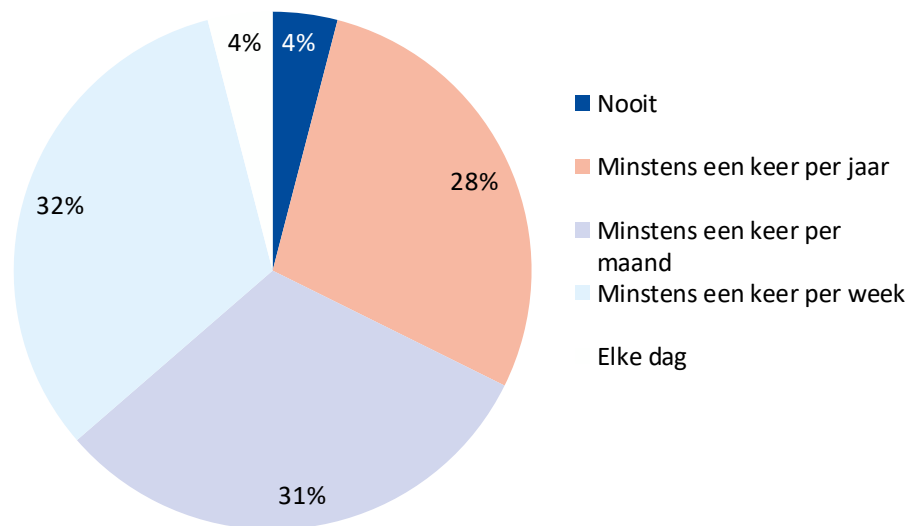

72% van de docenten vindt het leesvaardigheidsniveau van de studenten gemiddeld onvoldoende. Slechts 27% van de docenten vindt het niveau wel voldoende.

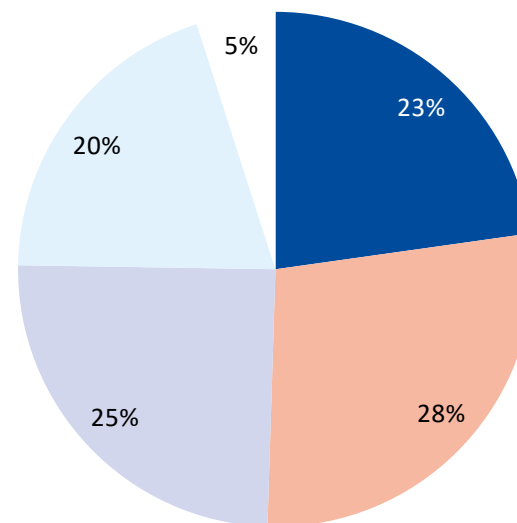
Resultaten vragenlijst docenten

Hoe vaak organiseert u leesbevorderingsactiviteiten in de les?

Docenten Nederlands
N=68

Andere docenten
N=132

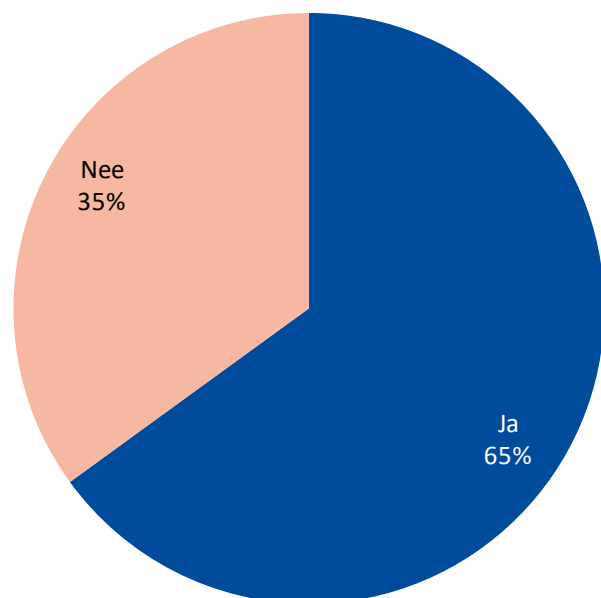

Docenten Nederlands organiseren veel vaker leesbevorderingsactiviteiten in de les dan andere docenten. 23% van de andere docenten doet dit namelijk nooit (t.o.v. 4% docenten Nederlands).

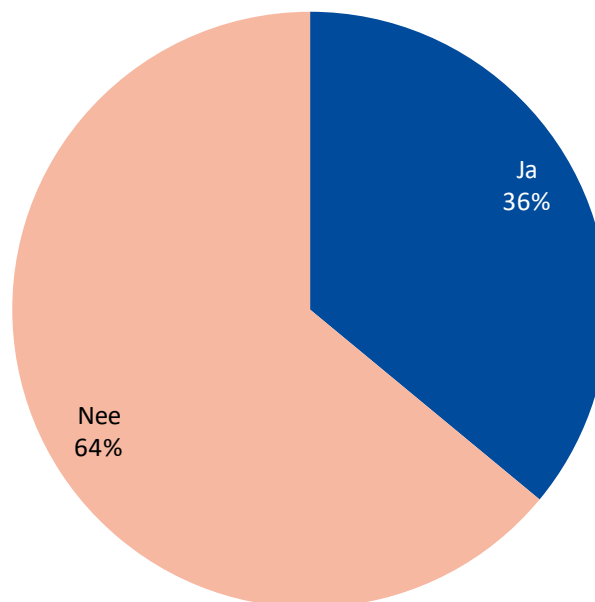
Resultaten vragenlijst docenten

Staat vrij lezen bij u op het programma?

Docenten Nederlands
N=68

Andere docenten
N=132

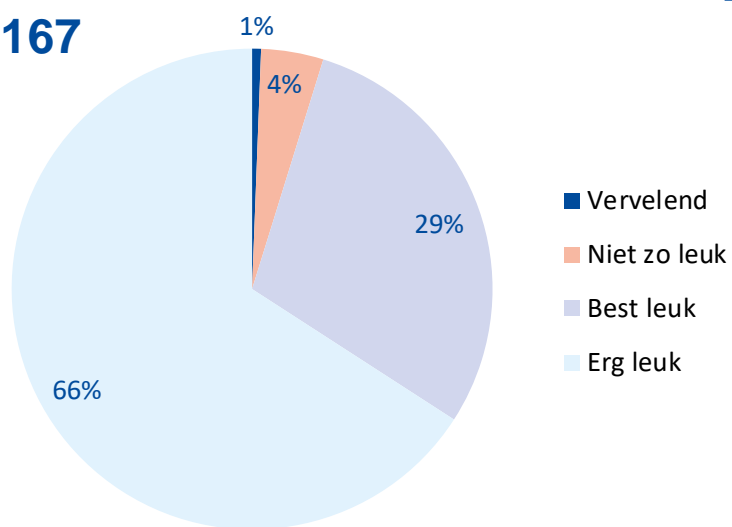

65% van de docenten Nederlands geeft aan dat vrij lezen op het programma staat, tegenover 35% die aangeeft dit niet te doen. Andere docenten laten juist het tegenovergestelde beeld zien, aangezien 36% van hen vrij lezen op het programma heeft staan.

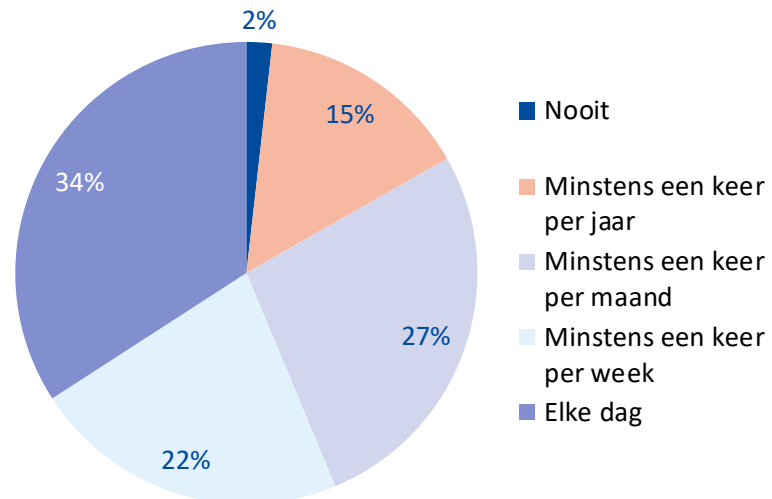
Resultaten vragenlijst docenten

Hoe vindt u het om een boek te lezen?

N=167

Hoe vaak leest u in uw vrije tijd voor uw plezier een boek? N=167

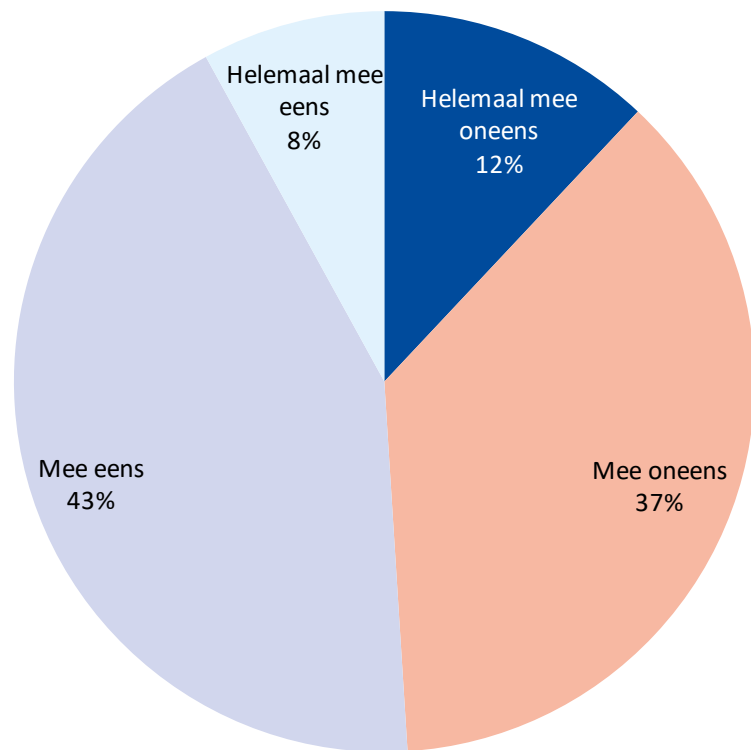

De meeste docenten (66%) vinden het erg leuk om een boek te lezen. Slechts 5% vindt het niet leuk of vervelend.

Ruim de helft (56%) van de docenten leest ten minste een keer per week voor plezier een boek.

Resultaten vragenlijst docenten

Ik ben voldoende toegerust om vrij lezen in mijn lessen uit te voeren.
N=167

Ongeveer de helft van de docenten (51%) zegt voldoende toegerust te zijn om vrij lezen in de eigen lessen uit te voeren. De rest van de docenten is het niet eens met de stelling.

Resultaten vragenlijst docenten

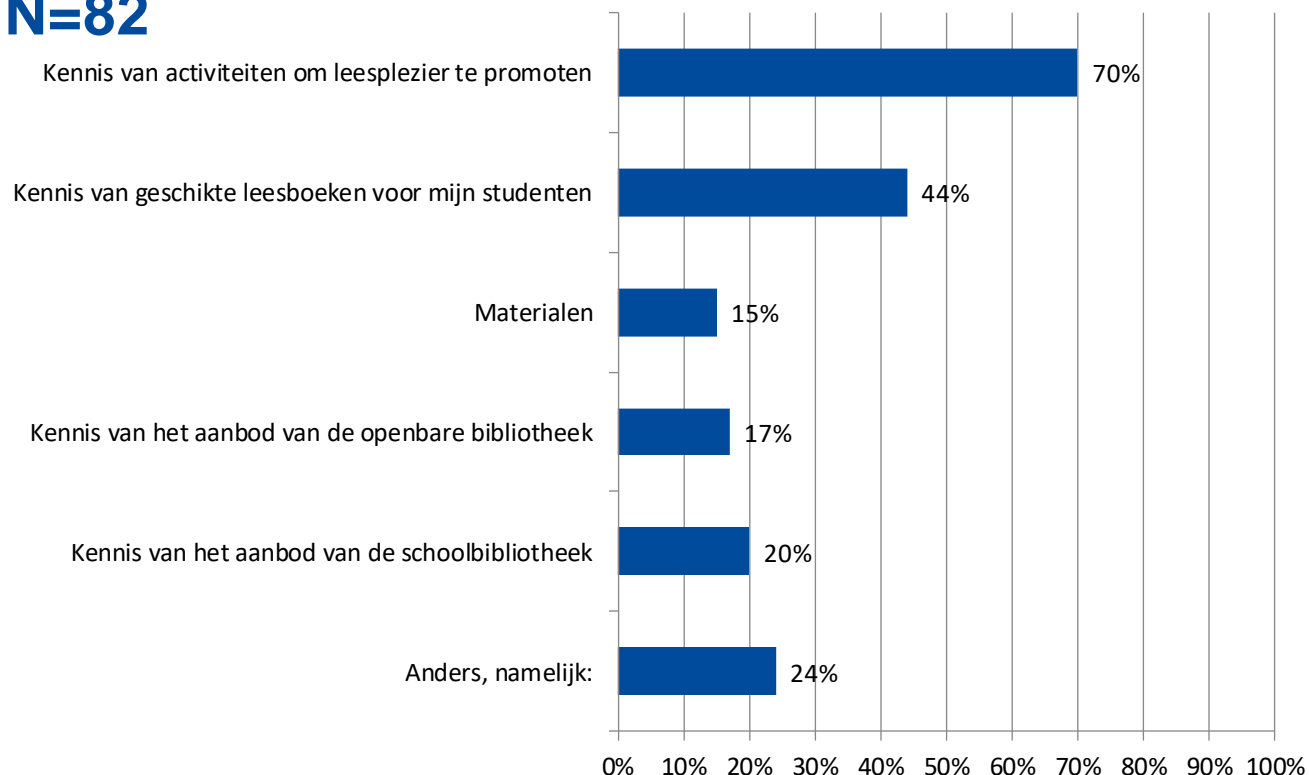
Welk cijfer geeft u uzelf als leesbevorderaar in uw werk? (schaal 1 tot 10) N=167

- Docenten Nederlands (N=68): 6,8
- Docenten van andere vakken (N=132): 5,8

De docenten Nederlands geven zichzelf als leesbevorderaar gemiddeld een hele punt hoger in vergelijking tot docenten van andere vakken.

Resultaten vragenlijst docenten

Ik heb behoefte aan: N=82

Een groot deel van de docenten (70%) heeft behoefte aan kennis van activiteiten om leesplezier te promoten. Ook zou men (44%) graag meer kennis hebben van geschikte leesboeken voor studenten.

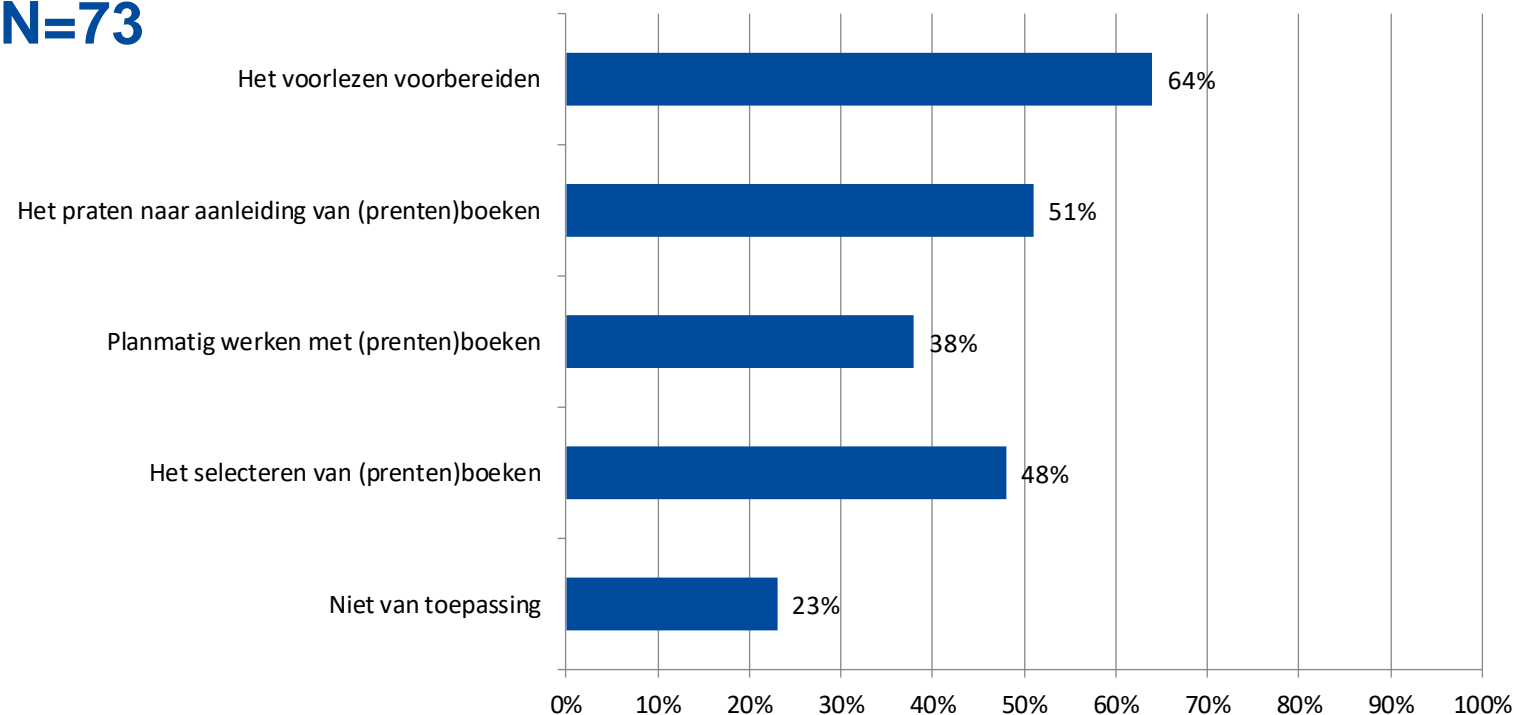
Anders, namelijk:

- Materialen, zoals lesprogramma's, geschikte boeken, werkvormen en lesbrieven
- Ondersteuning van de bibliotheek
- Tijd

Resultaten vragenlijst docenten pedagogische opleidingen

Hoe bereidt u uw studenten voor op het voorlezen aan kinderen?

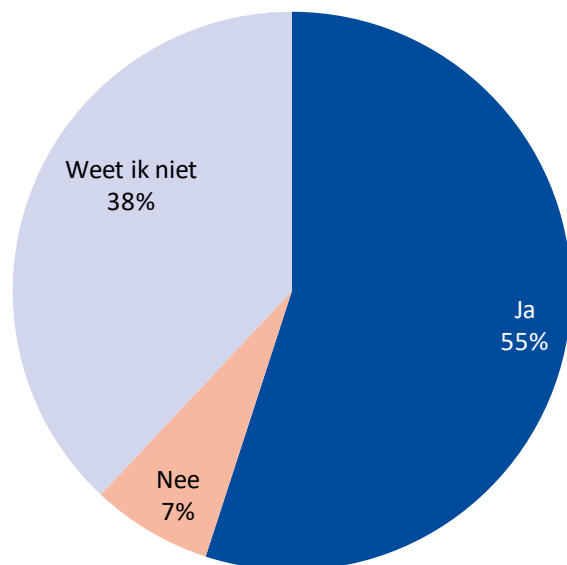
N=73

De meeste docenten van pedagogische opleidingen (64%) bereiden studenten voor op het voorlezen aan kinderen door het voorlezen voor te bereiden. Ook geeft ongeveer de helft aan studenten voor te bereiden door te praten naar aanleiding van boeken (51%) en boeken te selecteren (48%).

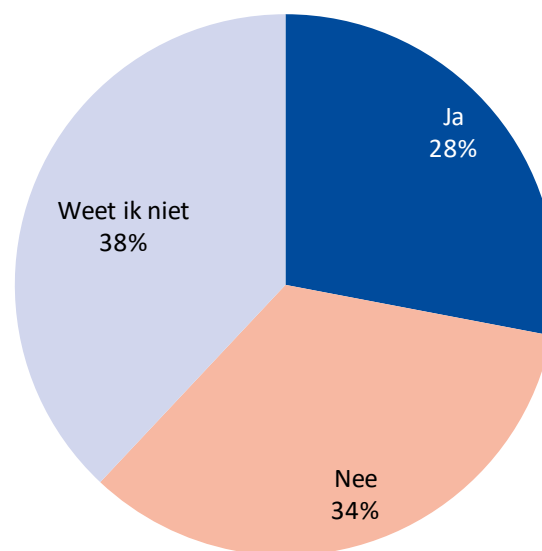
Resultaten vragenlijst Bibliotheek

Heeft de school een taalbeleidsplan? N=29

Ruim de helft van de leesconsulenten (55%) geeft aan dat de school een taalbeleidsplan heeft, 7% heeft dat niet. Meer dan een derde (38%) weet niet of de school een taalbeleidsplan heeft.

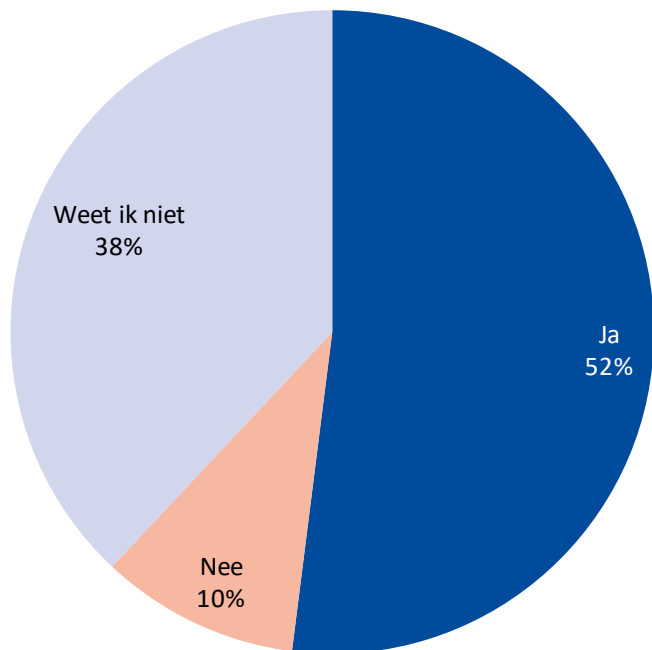
Heeft de school een leesplan? N=29

28% van de scholen heeft een leesplan. Een groter deel (34%) heeft dat niet. 38% van de leesconsulenten weet niet of de school een leesplan heeft.

Resultaten vragenlijst Bibliotheek

Is op de school een taalcoördinator aangesteld? N=29

De meerderheid van de leesconsulenten (52%) weet dat de school een taalcoördinator heeft aangesteld. Bij 10% van de scholen is dat niet zo. Ruim een derde van de leesconsulenten (38%) weet niet of op de school een taalcoördinator is aangesteld.

Welk cijfer geeft u uzelf als leesbevorderaar in uw werk? (schaal 1 tot 10) N=28

Gemiddeld geven de leesconsulenten zichzelf een **7,2** als leesbevorderaar in zijn/haar werk.